

Mazury są regionem o wyjątkowej odrębności i swoistości , zarówno pod względem przyrodniczym , jak i kulturowym. Wynika to z przeszłości geologicznej i historycznej tej pięknej ziemi. Przeciętnemu Polakowi jej obraz kojarzy się z Krainą Tysiąca Jezior i wakacyjnym wypoczynkiem w Giżycku , Mikołajkach, czy Rucianem Nidzie, bądź ze szlakiem kajakowym po rzece Krutyni . Zakątek ten Wywiera na przybyszach zawsze niezapomniane wrażenie.

Ok. 20% powierzchni zajmują tu połączone kanałami jeziora o różnych kształtach – od długich i wąskich , przez małe i bardzo głębokie , po stosunkowo płytkie i rozległe. Do tych ostatnich zalicza się największe w kraju jezioro Śniardwy (114km²).

Inne duże jeziora to jezioro Mamry , jezioro Niegocin , jezioro Tałty , czy Jezioro Nidzkie. Ciąg zbiorników wodnych tworzy znany i dobrze zagospodarowany szlak żeglowny.

Rzeźba Pojezierza Mazurskiego jest wynikiem działalności lądolodu i wód rzeczno-lodowcowych w czasie kolejnych faz ostatniego zlodowacenia. Najatrakcyjniejsze pod względem turystycznym są jeziora rynnowe , a zwłaszcza położone w sercu Puszczy Piskiej – Jezioro Nidzkie , jezioro Bełdany i Mikołajskie. Sztuczne kanały łączą większość jezior w atrakcyjne szlaki wodne i umożliwiają odbywanie dalekich rejsów.

Mazurskie rzeki , choć liczne , są małe i stosunkowo krótkie , niejednokrotnie łączą poszczególne jeziora.

Królową mazurskich rzek jest niewątpliwie rzeka Krutynia . Szlak wodny Krutyni , liczący ponad 100 km , jest jednym z najpopularniejszych w Europie szlakiem kajakowym.

Klimat jest tu ostry i sprawia ,że jest to najzimniejszy obszar nizinny naszego kraju. Szczególnie zimne są północno-wschodnie krańce Pojezierza. Duża liczba otwartych zbiorników wodnych i terenów podmokłych powoduje , że wiosna nadchodzi stosunkowo późno (najczęściej w połowie kwietnia) i jest chłodna , a jesień bywa długa i ciepła , gdyż jeziora oddają wtedy ciepło nagromadzone latem.

Mazury mają klimat charakteryzujący się zmiennością pogody , wynikającą ze ścierania się wpływów klimatu oceanicznego i kontynentalnego. Zmienność pogody występuje głównie w okresach letnich . Niejeden żeglarz czy wędkarz został nagle zaskoczony przez gwałtowną burzę , pomimo że kilkanaście minut wcześniej była piękna , słoneczna pogoda.

Przykładem niech będzie huragan z 4 lipca 2002 r. , który powalił w ciągu pół godziny 12 tys. ha lasu w Puszczy Piskiej , czy "biały szkwał" , który 21 sierpnia 2007 r. pozbawił życia 12 osób.

Pojezierze Mazurskie jest współcześnie najbogatszym przyrodniczo obszarem pojeziernym Europy. Słynie z

niezliczonych siedlisk rzadkich ptaków . Można tu obserwować m.in. uważanego za symbol Mazur kormorana , perkoza dwuczubego , łyskę czapłą oraz łabędzia niemeo , najliczniej gniazdującego na jeziorze Łuknajno. Żyje tu również bocian czarny , kania czarna, orzeł przedni i orzeł bielik. Turyści mogą spotkać na swojej drodze wydrę, bobra , łosia, żubra oraz wiele innych cennych gatunków zwierząt.

Prawdziwym symbolem Mazur jest bocian biały , który występuje tu w największym zagęszczeniu na świecie.

Stosunkowo surowy klimat wywarł znaczący wpływ na lokalną szatę roślinną. Rośnie tu sporo gatunków północnych , w tym uznawanych za relikty polodowcowe.

Przyroda i piękno krajobrazu Mazur podlega silnej presji ze strony różnorodnej działalności człowieka . Niebezpiecznym stał się w ostatnich latach proceder wykupu przez przyjezdnych gruntów rolnych atrakcyjnie położonych przy brzegach jezior i rzek , a następnie dewastowanie linii brzegowych wód. W ten sposób Mazury tracą bezpowrotnie część swoich niepowtarzalnych przyrodniczych i turystycznych walorów. Zanieczyszczenia i zmiany w środowisku powodują ubożenie świata zwierzęcego i roślinnego . Najbardziej zagrożone są gatunki wyspecjalizowane , o wysokich wymaganiach siedliskowych .

W celu **ochrony najcenniejszych obszarów przyrody** zorganizowano system różnych form prawno-instytucjonalnych w postaci parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych , zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz obszarów Natura 2000. Pojedyncze skarby przyrody - stare drzewa czy głazy narzutowe - chronione są jako pomniki przyrody.

Na Mazurach istnieją dwa parki krajobrazowe – **Mazurski Park Krajobrazowy** (utworzony w 1977r) – obejmujący m.in. jezioro Śniardwy , Puszcę Piska i rzekę Krutynię , oraz **Park Krajobrazowy Puszczy Romińskiej** (1998), który leży na wschód od Goldapi przy granicy z Obwodem Kaliningradzkim i Litwą .

Najcenniejsze obszary regionu chroni kilkanaście ścisłych rezerwatów . Tworzy się je do zachowania rzadkich gatunków roślin i zwierząt oraz naturalnych siedlisk leśnych torfowiskowych i wodnych . Rezerваты „Siedem Wysp Jeziora Oświn” oraz „Jezioro Łuknajno” znajdują się na liście rezerwatów konwencji RAMSAR , która chroni obszary bagienne o międzynarodowym znaczeniu. Rezerwat „Jezioro Łuknajno” został uznany przez UNESCO jako Rezerwat Biosfery .

Pomimo rabunkowej działalności człowieka oraz przekształceń w lasach na Mazurach , od średniowiecza po dziś dzień istnieją duże i zwarte kompleksy leśne zwane puszciami – zjawisko niespotykane w środkowej czy południowej Polsce. Pośród nich należy wymienić **Puszcę Borecką , Puszcę Romińską i Puszcę Piską** - największy tutejszy kompleks leśny, tworzący

przez bór sosnowo-świerkowy z dużym udziałem drzew liściastych.

Las to naturalny skarb każdego z nas. Jest bardzo złożonym ekosystemem, a to, w jaki sposób się z nim obchodzimy decyduje o jego trwałości, kondycji i wartości przyrodniczej

Ogólnodostępność lasu i wszelkie jego walory powodują ciągły wzrost zainteresowania tematyką leśną wśród społeczeństwa. Z tego powodu Lasy Państwowe opracowały kanon zasad obowiązujących wszystkich odwiedzających. Ustanawiając ich treść kierowano się najczęstszymi zagrożeniami wynikającymi z działań człowieka takimi jak na przykład pożary w lasach.

Las rośnie wolno, płonie bardzo szybko, dlatego przebywając na terenie leśnym powinniśmy pamiętać o obowiązujących zasadach bezpieczeństwa pożarowego :

- **nie rozpalać ognisk w lesie poza miejscami do tego wyznaczonymi (ognisko może być zlokalizowane w odległości nie mniejszej niż 100 m od zalesionego terenu)**
- **nie porzucać nieugaszonych zapalek, niedopałków papierosów oraz innych tłących się lub palących przedmiotów.**
- **w razie wystąpienia pożaru alarmować straż pożarną (tel. 998).**

Traktujmy las jak własne dobro, pamiętajmy o tym, że to, czego nie znamy może mieć znaczącą rolę w ekosystemie leśnym, więc nie niszczy drzew i runa leśnego.

Las ma swoich mieszkańców, więc nie płoszymy ich poprzez wywoływanie hałasu, przecież to ich środowisko naturalne.

Poruszając się po lesie musimy wiedzieć, że gdy jeździmy samochodem dostępne są dla nas tylko drogi publiczne albo specjalnie oznakowane, wszystkie inne drogi nieoznakowane są zamknięte dla ruchu motorowego. Pozostawiamy swoje auta tylko na wyznaczonych do tego miejscach.

Poruszając się po lesie zwracamy uwagę na tablice leśne z zakazami wstępu (np. prace leśne).

Dużym problemem Lasów Państwowych z roku na rok są śmieci pozostawiane na terenie lasu. Powinniśmy pamiętać, że w lasach są kontenery na śmieci.

ZABIERZ SWOJE ŚMIECI DO DOMU

Śmieci ! W przeszłości problem ten nie istniał. Było ich mało i sama przyroda dawała sobie z nimi radę. Współczesna cywilizacja dąży do wytwarzania nietrwałych produktów w bardzo trwałych opakowaniach. Wszystko to, czego dziś używamy to potencjalne śmieci w przyszłości. Śmieci pozostawione w środowisku ulegają częściowemu rozkładowi , a przez to :

- zatrują wody powierzchniowe i podziemne oraz glebę,
- emitują szkodliwe gazy i zatrują powietrze, którym oddychamy ,
- zatrują rośliny i powodują śmierć zwierząt , często są dla nich pułapkami ,
- powodują rozwój mikroorganizmów chorobotwórczych i sprzyjają przenoszeniu chorób,
- zniekształcają i szpecą nasz krajobraz .

Co roku , zwłaszcza latem, problemem na Mazurach staje się pozostawianie bezańskich śmieci w naturalnym środowisku . Wtedy to częściej odwiedzamy lasy i brzegi rzek i jezior, pływamy po jeziorach, wędkujemy, zbieramy grzyby. Prawdziwy turysta sprzątnie po sobie, pseudoturysta zostawi stertę śmieci. A można przecież inaczej**Zabierajmy swoje śmieci do domu** , wyrabiamy w sobie powszechny nawyk sprzątnięcia po sobie wszędzie, gdzie przebywamy . Uczmy się kulturalnego korzystania ze środowiska , które nas otacza . Jeśli zatem :

- spędzasz czas z rodziną i przyjaciółmi w lesie lub nad jeziorem ,
- jesteś u nas przejazdem i zatrzymujesz się , by na chwilę odpocząć
- jesteś na przejażdżce rowerowej lub spacerujesz ,
- pływasz żaglówką,
- zwiedzasz nasz region lub tu wypoczywasz
- biwakujesz w miejscach, gdzie nie ma stałych pojemników na śmieci

**nie zostawiaj dowodów swojej obecności –
zabierz swoje śmieci ze sobą.**

Pamiętaj ,że również w taki sposób pomagasz mazurskiej przyrodzie i przyczyniasz się do zachowania jej niepowtarzalnego piękna.

**Bądź zatem kulturalny i odpowiedzialny –
zabieraj swoje śmieci do domu !**

ZASADY BEZPIECZNEGO ŻEGLOWANIA

**NUMER RATUNKOWY
NAD WODĄ
601 100 100**

W sytuacji zagrożenia na wodzie należy natychmiast wybrać numer 601 100 100. Ratownik dyżurujący w Centrum Koordynacji Ratownictwa Wodnego w Giżycku powiadomi najbliższą miejscu zdarzenia stację ratowniczą bądź jednostkę ratowniczą, a w razie potrzeby także policję, straż pożarną czy pogotowie ratunkowe oraz będzie koordynował akcją ratunkową.

Oczywiście działa również **numer ratunkowy 112**, którego dyspozytor przekaze niezwłocznie wezwanie o zdarzeniu na wodzie do ratowników Mazurskiego WOPR.

W PRZYPADKU ZAUWAŻENIA NIEPOKOJĄCYCH ZMIAN W POGODZIE NALEŻY JAK NAJSZYBCIEJ:

1. **założyć kamizelki ratunkowe – dokładnie !!!**
2. **zrzucić żagle**
3. **opuścić kabinę wychodząc na zewnątrz i dokładnie ją zamknąć**
4. **uruchomić silnik , udajemy się jak najszybciej do najbliższego brzegu szukając miejsca osłoniętego od wiatru i fali**

W przypadku braku silnika, czasu lub utraty sterowności rzućmy kotwicę z dziobu na najdłuższej posiadanej linie i wzywamy pomoc.

W PRZYPADKU WYWROTKI JACHTU NALEŻY:

1. **zebrać i policzyć załogę**
2. **trzymać się blisko jachtu, zawsze razem !!!**
3. **wezwać pomoc (pod warunkiem, że pomyśleliśmy o zabezpieczeniu naszego telefonu w specjalnym aquapaku) dzwoniąc pod wskazane numery**

WEZWANIE POMOCY POWINNO ZAWIERAĆ NASTĘPUJĄCE INFORMACJE:

- miejsce zdarzenia: **gdzie?**
- rodzaj uszkodzeń: **co?**
- przebieg wydarzeń: **jak?**
- liczbę poszkodowanych: **ile?**
- zakres udzielonej pierwszej pomocy: **co zrobiono?**
- dane wzywającego pomoc: **kto wzywa?**

Ulotkę opracowano przy udziale pracowników Nadleśnictwa Giżycko oraz Mazurskiego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Giżycku

**FUNDACJA OCHRONY WIELKICH
JEZIOR MAZURSKICH**

Pamiętajmy o jeziorach ...

Mazury należą do najpiękniejszych krain w Polsce. Sprawia to urozmaicony krajobraz polodowcowy z licznymi jeziorami, bagnami i lasami, w które wplatają się pełne uroku pola i łąki . Bogactwo przyrody i różnorodność krajobrazu wyróżniają ten region na tle pozostałych zakątków Polski.

Przepiękny krajobraz Mazur i występujące tu skarby przyrody są wyjątkowe , w wielu przypadkach niepowtarzalne. Zastanówmy się wspólnie jak to bogactwo chronić , jak o nie dbać , jak je ocalić dla przyszłych pokoleń .

Korzystajmy z uroków tej przepięknej krainy , ale zarazem dbajmy na co dzień o jej czystość .

Zaszczepiajmy w sobie przyjazny przyrodzie model wypoczynku. Chcemy przecież wrócić tu za rok